

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İktüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Elazığ T tipi kapalı cezaevi'nde tutulan mahpus Necmiye Boz, dış tedavisi amacıyla Fırat Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'ne sevk edilmiş, ancak tedaviyi gerçekleştirecek olan Dr. F A 'nın kelepçesinin çıkarılmasına izin vermemesi nedeniyle muayene ve tedavisi yapılamamıştır. Ağız içi müdahale gerektiren bir sağlık hizmetinin kelepçeli biçimde yapılması hem tıbbi olarak sakıncalı hem de insan onurunu zedeleyici niteliktedir.

Anayasa'nın 17. maddesi, "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir muameleye tâbi tutulamaz" hükmüyle temel bir güvencedir. Aynı zamanda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi ve Birleşmiş Milletler Mahpuslara Muameleye Dair Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları) uyarınca, sağlık hizmetlerine erişimde insan onuruna aykırı davranışlardan kaçınılması gerekmektedir.

Ayrıca, Hasta Hakları Yönetmeliği'nin 11. maddesi, hastanın onuruna yakışır biçimde sağlık hizmeti alma hakkını güvence altına alır. Güvenlik gerekçesiyle başvuru kelepçeli muayene uygulamasının, mahpusun kaçma riski veya tehdit oluşturması gibi somut bir gerekçeye dayanmaksızın rutin hale getirilmesi açıkça hukuk dışıdır. Bu uygulama, yalnızca mahpusların tedavi hakkını engellemekle kalmayıp, sağlık çalışanlarının mesleki etik sorumluluklarıyla da çelişmektedir.

Bu bağlamda:

1. Elazığ Cezaevi'nde tutulan mahpus Necmiye Boz'un, Dr. F A tarafından kelepçesi açılmadan dış tedavisine alınmak istenmesi ve bu nedenle tedavisinin engellendiği iddiası doğru mudur?
2. Dr. F A 'nın, tıbbi müdahale sırasında kelepçenin çıkarılması yönündeki talebi reddetmesi yasal, etik ve mesleki açıdan nasıl değerlendirilmektedir?
3. Ağız içi müdahale gibi hassas işlemlerde kelepçeli muayene uygulanması tıbbi standartlara ve insan haklarına uygun mudur?
4. Fırat Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nde görevli Dr. F A hakkında bu olay nedeniyle bakanlığınız ya da ilgili idarelerce herhangi bir idari inceleme veya disiplin süreci başlatılmış mıdır?
5. Türkiye genelinde, son beş yılda kelepçeli muayene dayatması nedeniyle tedavi hakkı engellenen mahpus sayısı kaçtır?
6. Cezaevindeki mahpusların sağlık hizmetlerine erişimi sırasında kelepçeli müdahalelerin önlenmesi ve hasta mahpuslara insan onuruna uygun davranılması için Adalet Bakanlığı'nın yürüttüğü herhangi bir çalışma, protokol veya denetim süreci mevcut mudur?
7. Adalet Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında, güvenlik personeli ve sağlık çalışanlarının yetki sınırlarını netleştiren, insan hakları temelli ortak bir protokol oluşturulması yönünde bir planlama var mıdır?